

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta

Autorka práce: Jan Křenek

Název práce: Domovy pro seniory, domovy důchodců, špitály, chudobince, ústavy sociální péče, historický vývoj.

Autor posudku: Ing. Mgr. Olga Angelovská

Autor si pro svou bakalářskou práci vybral originální téma veřejných institucí poskytujících péči o seniory v historii.

Jako hlavní cíl si autor stanovil „*popsat historický vývoj veřejných institucí péče o staré lidi na českém území, popsat vývoj veřejných institucí péče o staré lidi na českém území od dob středověku, s hlavním soustředěním na 18. století a výše, až po současnost, s důrazem na veřejně-politická hlediska, jako jsou právní rámce, reformy, zřizovatele, ale i na jiné vlastnosti jako kapacity, typy služeb, aktivity, zdravotnictví, podmínky využívání služeb či jiné důležité podmínky pro život.*“ (str. 21). Autor si dále položil pět výzkumných otázek. V práci byl cíl naplněn a na otázky autor odpověděl

Autor si plete pojmy „**metodika**“ (str. 21, 22) a „**metodologie**“. Svůj výzkum autor pojnal kvalitativně a založil ho zejména na studiu sekundárních zdrojů. Vzhledem k tématu byl nucen jít do historických dokumentů, což oceňuji, že se do tak náročného úkolu pustil. Nicméně bych doporučila autorovi v názvu podkapitol 3.2.2 až 3.2.4 mluvit o zdrojích dat. Daná formulace se tváří, jako by šlo o metodu sběru dat, ale de facto jsou popisovány zdroje dat.

Bakalářská práce je postavena na **teoretickém konceptu sociálního státu**. Autor v kapitole popisuje vývoj sociálního státu. Doporučila bych mu začít v tomto případě s definicí sociálního státu. S některými názory bych si troufla polemizovat, např. kořeny sociálního státu můžeme nalézt ještě před křesťanstvím např. u Římanů a v případě válečných veteránů i dříve. Ale tento fakt nevnímám jako velký problém, autor zdůvodnil dostatečně výběr zkoumaného období. Osobně bych vzhledem k tématu viděla větší potenciál u teoretických konceptů spojených s institucionalizací péče o seniory.

V další části se autor zaměřil na vývoj institucí v Českých zemích. Doporučila bych autorovi hovořit spíše o vývoji „do 18. století“ než jím uváděném vývoji „po 18. století“, které může u čtenáře vzbudit očekávání, že bude následovat vývoj po roce 1800. Autor zmiňuje i neověřené zdroje viz „*Došlo ke zrušení či uzavření několika set klášterů, některé neověřené zdroje uvádí až 700 zrušených klášterů.*“ (str.13) Nabízí se tedy otázka, co uvádí ověřené zdroje a které typy zdrojů byly těmi „neověřenými“. V rámci

výběru institucí autor dobře zvolil strategii, kdy vysvětluje proč tu kterou instituci do analýzy zařazuje či nikoliv. Troufám si s ním oponovat v případě spolků. Na základě jakých znaků zařazuje autor spolky mezi veřejné instituce? Autor sice připouští že „je možnost neřadit spolky do veřejných institucí, protože se zaměřují na specifickou část starých lidí a také ne každý vysloužilce byl vždy starý člověk.“ (str.16), ale znakem veřejné instituce není univerzální zaměření na všechny občany. Na str. 18 uvádí „Tyto instituce (rozuměj domovy pro seniory) měly mnoho výhod, kterými byly, mimo rekonstruované, či nově postavené budovy, péči a odborný personál, kapacita.“ Jen bych uvedla, že v současné době trendu deinstitucionalizace nemusí velká kapacita znamenat výhodu.

Ve čtvrté kapitole autor popisuje vývoj jednotlivých typů institucí. V páté pak se zaměřil na identifikaci trendů. Autor pěkně a přehledně zpracoval tabulku 11 o změnách jednotlivých institucí (str.46). Mám však výhrady k některým trendům, které identifikuje, nejvíce hned u prvního, který identifikoval jako trend proměny jednotlivých názvů institucí. (str.48) Pokud by autor vysledoval, jaký je vzorec změny názvu, či na co reaguje, ale tento trend autor definoval jen na základě toho, že se názvy mění, ale nenaznačuje jak. Pokud by šlo o trend, bylo by možné alespoň částečně předvídat další vývoj. Kam se tedy bude ubírat změna názvu dále? Také nesouhlasím s autorem, že tento první trend (=změna názvu instituce) s sebou přináší i další druhý trend (str. 48), konkrétně že se „instituce vyhraňují a specializují“. Podle mého názoru je to přesně naopak. Nejprve se začala měnit specializace a ta pak vedla ke změně názvu. Také identifikovaný druhý trend považuji za totožný se třetím trendem (=„jak se instituce specializují na určité skupiny, také dochází k proměnám v rámci přijímání jednotlivých lidí do veřejných institucí péče o staré lidi“ str. 49). Z předchozího popisu vývoje institucí podle mne neplyne posloupnost jednotlivých trendů, přesto je zde autor takto prezentuje.

Autor někdy používá banální argumenty viz „Moderní instituce péče o staré lidi (domovy pro seniory) však historicky nejsou tak staré.“ (str.3) nebo „Zařadit osvícenství není historicky obtížné, jelikož se jedná o 18. století v Evropě.“ (str. 5), případně „Termín domov důchodců je tedy v zákonech až roku 1964, tyto instituce se však nevynořily z čirého nebe.“ (str.18).

Struktura práce je přehledná, kapitoly na sebe logicky navazují. Citace odpovídají normě. Někdy by si úprava textu zasloužila větší pečlivost (např. na str. 43 název tabulky jiné stránce než samotná tabulka nebo formátování posledního sloupce tabulky 11 na str. 46-47).

I když mám k práci celou řadu výhrad, chtěla bych zdůraznit, že autor nejde o odbytu práci. Pro napsání textu musel autor zjevně nastudovat velké množství materiálů. Spíše se mu některé aspekty nepodařilo dotáhnout.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „D“.

Doplňující otázka k obhajobě

Jak by autor definoval veřejné instituce a na základě jakých znaků by mezi ně zařadil spolky?

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Datum: 13. června 2020

Podpis: